

GOED EN EFFICIENT GOEDERENVERVOER

Gezondheid
Veiligheid

Dit plan voorziet in een kwaliteitsnetwerk Goederenvervoer Provincie Utrecht (KGPU) door een netwerk (weg, spoor, water) te kiezen uit bestaande verbindingen, en die vervolgens kwalitatief verbeteren. Het plan vermindert het energiegebruik en de uitstoot van broeikasgas door meer vervoer over water en een betere doorstroming op de weg. Het vergroot de veiligheid door fietsers en vrachtwagens te scheiden. De gezondheid van bewoners verbetert doordat transport vooral buiten de bebouwde kom plaatsvindt, en voor bedrijven verbetert het vestigingsklimaat.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Dit plan kan visueel aantrekkelijker worden door daar bij het aanpassen van infrastructuur ook op te letten.
● Dit plan kan meer draagvlak bij omwonenden krijgen als zij over de voordelen worden geïnformeerd.
- PLANET** ● Dit plan kan door voertuigen het gebruik van vervuulende vervoersmiddelen ontmoedigen.
● Dit plan kan klimaatbestendiger worden door slimme transportoplossingen, zoals het heen/terugprincipe.
- PROFIT** ● Dit plan kan toekomstbestendiger en efficiënter worden met een wetenschappelijke ondersteuning.

Energie
PLANET
Klimaat
Kosten
Opbrengsten
Welvaart

INNOVATIEVE VEESTALLEN

Kwaliteit

Dit plan draagt bij aan het creëren van duurzame veestallen voor de Gelderse Vallei, via ontwerpessies met boeren, stalbouwers en veehouders uit Utrecht. Duurzame stallen verbeteren de arbeidsomstandigheden en de luchtkwaliteit. Het plan vergroot de keuzevrijheid van de Utrechtse door meer diversiteit en betere melk- en vleeskwaliteit. In de stallen zelf wordt energie bespaard of zelfs gewonnen. Het verbetert het dierenwelzijn, en verlaagt kosten onder meer door de langere 'levensduur' van de koe.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Met dit plan kan ook de gezondheid van de medewerkers en de kwaliteit van de leefomgeving worden verbeterd.
- PLANET** ● Dit plan kan het hergebruik van materialen stimuleren bij sloop en nieuwbouw van de stallen.
- PROFIT** ● Dit plan kan door meer wederzijds respect en begrip het imago van de landbouw verbeteren.
- EFFECT** ● Door bij dit plan rekening te houden met krimpscenario's wordt er minder afgewenteld op volgende generaties.

Energie
PLANET
Natuur
Opbrengsten
Welvaart
Imago

TREDE 3

TREDE 2

PROFESSIELE BIOLOGISCHE LANDWINKELS

Ontwikkeling

Dit plan professionaliseert de Vereniging van Landwinkels door financiële steun. Het plan verlaagt door minder transport de uitstoot van CO2 en broeikasgassen en stimuleert de - milieuvriendelijkere - biologische streeklandbouw. Het plan beperkt het grondstofgebruik door minder en andere verpakkingen. Het plan vergroot de kwaliteit en diversiteit van producten en daardoor de zelfredzaamheid van de boeren.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Dit plan kan door marktonderzoek het aanbod beter koppelen aan de wensen van de consument.
- PLANET** ● Dit plan kan de biodiversiteit verbeteren door eisen te stellen aan de kleinschalige landbouw.
● Dit plan kan het grondstofgebruik verminderen door eisen te stellen aan verpakkingen en energieverbruik.
- PROFIT** ● Dit plan kan de zelfredzaamheid van Utrecht vergroten als producten plaatselijk worden verwerkt.

Energie
PLANET
Natuur
Grondstoffen
Klimaat
Opbrengsten
Bestendigheid

ENERGIEZUINIG ASFALT

Gezondheid

De provincie Utrecht gaat de aanleg van 'koud asfalt', zoals dat gereïseerd is op de N212, breder toepassen. Dit verlaagt bij de aanleg van wegen het energiegebruik en de CO2-uitstoot met 25 tot 40 procent. Bovendien verloopt de aanleg sneller en flexibeler. Dat verlaagt de kosten voor de provincie en beperkt de overlast voor het verkeer. Vanwege de lagere temperaturen zijn ook de arbeidsomstandigheden bij de aanleg beter.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Het draagvlak voor dit plan kan toenemen door het meer uit te dragen (op de voorkant van de Cobouw)
- PLANET** ● Dit plan kan het gebruik van zand verminderen als in plaats daarvan slakken als grondstof gebruikt worden.
● Dit plan kan andere innovatieve alternatieven meenemen, bijvoorbeeld 100% gerecycled asfalt.
- PROFIT** ● Dit plan kan goedkoper worden door gemeenschappelijke inkoop.
- EFFECT** ● Dit plan kan een breder uitstralingseffect hebben door toepassing buiten Utrecht te stimuleren.

Energie
Lucht
Ruimte
Kosten
Opbrengsten

TREDE 1

ICT WORDT CRADLE TO CRADLE

Gezondheid

De ICT binnen de provinciale organisatie wordt - binnen randvoorwaarden - 'Cradle to Cradle' gemaakt. Hard- en software en de processen worden aan een duurzaamheidscheck onderworpen. Hierdoor moet het grondstof- en energiegebruik afnemen, zoals door e-books in plaats van prints, meer thuiswerken en hergebruik van afgeschreven apparatuur. Ook de datawarehouses worden klimaatneutraal, en stoten minder broeikasgas uit. De arbeidsomstandigheden bij de provincie verbeteren door betere beeldschermen en minder printer-fijnstof. Het ICT plan verlaagt de kosten van de provincie door efficiënter werken mogelijk te maken.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Dit plan kan het pc-gebruik verminderen door e-mailloze dagen en 'niet mailen maar lunchen' in te stellen.
● Dit plan kan de kennisdeling vergroten als de ICT daar doelgericht voor gebruikt wordt.
- PLANET** ● Dit plan kan het energie- en grondstofverbruik verminderen door ook eisen te stellen aan de thuishapparatuur.
- PROFIT** ● Door eisen te stellen aan toeleveranciers kan inkoopmacht voor C2C apparatuur ontstaan.
- EFFECT** ● Dit plan kan geborgd worden door het bespaarde geld terug te laten vloeien naar innovatie en vernieuwing van de ICT.

Energie
PLANET
Grondstoffen
Klimaat
Kosten
Opbrengsten

KLIMAATNEUTRAAL PROVINCIEHUIS

Gezondheid

Dit plan werkt toe naar een klimaatneutraal provinciehuis in 2008 en een klimaatneutrale bedrijfsvoering in 2010. De klimaatbestendigheid van de provincie neemt toe door groene stroom, energiezuinigheid en hergebruik van grondstoffen. Het plan heeft een positief en innovatief uitstralingseffect, want de leveranciers moeten duurzaam aanleveren. Het verlaagt de kosten voor de provincie door energiezuinigheid en verlaging van de exploitatiekosten. Het plan heeft een voorbeeldfunctie voor andere instellingen. Het plan creëert draagvlak voor klimaatneutraal werken en verbetert de gezondheid van de medewerkers, want zij komen vaker op de fiets.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● In dit plan kunnen gezondheid, werkklimaat en arbeidsomstandigheden meegenomen worden.
- PLANET** ● Dit plan kan energiezuiniger worden door energieretourwinning of -zelfvoorzienendheid na te streven.
● Dit plan kan door eisen te stellen aan her- en materiaalgebruik minder primaire grondstoffen verbruiken.
- PROFIT** ● Dit plan kan de kosten verder verlagen door naar goedkope oplossingen en toepassingen te zoeken.

Energie
PLANET
Klimaat
Kosten
Bestendigheid
Imago

DUURZAME CATERING

Gezondheid

De provincie Utrecht contracteert dit jaar een nieuwe cateraar, en streeft daarbij het hoogst haalbare duurzaamheidsniveau na. Op termijn moet de catering op het provinciehuis 100% duurzaam worden. Het plan verlaagt het energiegebruik door de eisen aan leveranciers, verbetert de gezondheid van de medewerkers door beter voedsel en stimuleert eerlijke handel als Fairtrade, EKO en Max Havelaar. Het bevordert de biologische landbouw en het welzijn van dieren door de te streven naar voor zestig procent biologische inkoop.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Dit plan kan beter aansluiten op de behoefte en wensen van medewerkers (vegetarisch, halal).
- PLANET** ● Dit plan wordt duurzamer door beter voedsel en stimuleert een groter dienstenpakket te laten aanbieden (bloemen, gebak, vergaderservice).
- EFFECT** ● Dit plan kan op lange termijn een positief effect krijgen door de cateraar te prikkelen het duurzaamste dat verkrijgbaar is aan te bieden.

Energie
PLANET
Natuur
Opbrengsten

AANPAK LEEGSTAND KANTOORPANDEN

Veiligheid

De provincie brengt de leegstand van de kantoorpanden in kaart, en inventariseert vervolgens de mogelijkheden van transformatie, revitalisatie, sloop/nieuwbouw of sloop met teruggang aan de natuur. Dit plan bevordert een efficiënt gebruik van de schaarse ruimte, en beperkt het gebruik van grondstoffen door hergebruik van panden en materialen (bij sloop). Het voorziet in de behoeft van Utrechtse die liever woonruimte hebben dan kantoren. Doordat de leegstand afneemt verbetert het veiligheidsgevoel. Voor bedrijven verbetert het vestigingsklimaat.

- Verbetermogelijkheden**
- PEOPLE** ● Dit plan kan nog beter aansluiten op de lokale behoefte door alle belanghebbenden te betrekken.
● Dit plan kan door collectieve eigendomsverhoudingen de kwaliteit en de sociale cohesie verbeteren.
- PLANET** ● Dit plan kan het verlies van primaire grondstoffen verder beperken door duurzame sloop en nieuwbouw.
- PROFIT** ● Dit plan kan aansturen op flexibel bouwen, zodat multifunctionele gebouwen toekomstbestendig zijn.
● Dit plan kan de innovatie en creativiteit aanjagen als alle betrokkenen meedenken over de aanpak.

Energie
PLANET
Ruimte
Grondstoffen
Welvaart

VERBREDE MILIEUHANDHAVING

Kwaliteit

Dit plan maakt dat milieuhandhaving beter worden benut. De handhavers helpen bij het vroegtijdig signaleren van (de oorzaken van) problemen, zodat deze in samenwerking met partners uit de provincie kunnen worden opgelost. Zo draagt het plan bij aan de informatieuitwisseling in de provincie. Het zorgt dat milieurechtlijnen op termijn beter worden nageleefd, voorkomt op vele terreinen problemen of lost ze op. De afwenteling op toekomstige generaties wordt daardoor kleiner.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Dit plan kan de kennis van de Utrechters en het draagvlak vergroten door een positieve boodschap uit te dragen.
- PLANET** ● Dit plan kan door interne toepassing de klimaatbestendigheid van het beleid van de provincie vergroten.
- PROFIT** ● Dit plan kan door samenwerking met externe partners innovaties en ontwikkelingen in het bedrijfsleven aanjagen.

Energie
PLANET
Welvaart
Bestendigheid

GEBIEDSPROJECT SOESTERBERG

Kwaliteit

Dit plan verduurzaamt een provinciaal gebiedsgericht project in Soesterberg. Het wordt samen met de projectleider getoetst op de Milieukwaliteitsprofielen en de Leidraad Water & Ruimtelijke Plannen. Hierdoor neemt de klimaatbestendigheid van het project toe. In het project wordt duurzaam gebouwd. Het heeft bovendien een voorbeeldfunctie, want de provincie werkt hier op een manier die in andere organisaties zoals gemeenten overgenomen kan worden. De aanpak kan ook bij andere provinciale gebiedsgerichte projecten ingezet worden.

- Verbetersuggesties**
- PEOPLE** ● Dit plan creëert meer draagvlak met een (positieve) informatiefunctie en een prikkel tot duurzaamheid.
● Dit plan kan oplossingen bieden als het gekoppeld wordt aan de duurzaamheidsproblemen in Utrecht.
- PLANET** ● Dit plan kan door een verplichte duurzaamheidscheck de klimaatbestendigheid van de provincie verbeteren.
- PROFIT** ● Dit plan kan door eigen creativiteit te laten zien een voorbeeldfunctie naar gemeenten hebben.

Energie
PLANET
Grondstoffen
Klimaat
Welvaart
Imago

WELKE PROJECTEN

HOREN OP DE

UTRECHTSE DO-LADDER

EN WAAROM?

Gezondheid
Veiligheid
Kwaliteit
Sociale samenhang
Ontwikkeling
Cultuur
Rechtvaardigheid

Energie
Lucht
Water
Bodem
Ruimte
Natuur
Grondstoffen
Klimaat
Kosten
Opbrengsten
Welvaart
Bestendigheid
Imago

WAT IS DE UTRECHTSE DO-LADDER?

De DO-ladder (DO van Duurzame Ontwikkeling) is een verzameling duurzame plannen van de provincie Utrecht. Deze plannen zijn tijdens denksessies met ambtenaren verzameld en geven een beeld van het duurzame beleid van de Provincie.

Op de ladder staan tien plannen van de provincie. Aan deze plannen wordt gewerkt, sommige staan al op papier, andere zitten nog in de hoeden van de projectleiders. Van elk plan is een beschrijving opgenomen in de huidige vorm, zoals de projectleiders het nu voor zich zien. Alle projecten zijn uitstekende voorbeelden van duurzaam beleid van de provincie Utrecht. En ieder project streeft zijn eigen aspecten van duurzaamheid na.

Links van deze tekst ziet u in de gekleurde labels alle aspecten van duurzaamheid die de provincie Utrecht belangrijk vindt. Ze vallen onder vier hoofdstukken: people, planet, profit en effect. Bij people horen bijvoorbeeld gezondheid en veiligheid, bij planet horen bijvoorbeeld energie, lucht en water. De termen komen uit het voor de provincie ontwikkelde 'Afwegingskader Duurzaamheid', waar u meer informatie vindt over de aspecten van duurzaamheid.

In overleg met de projectleiders heeft De Argumentenfabriek de belangrijkste duurzaamheidsaspecten van elk plan aangegeven. Deze staan in de gekleurde labels om het kader van het project heen. Wanneer de tekst van een label zichtbaar is, dan betekent dit dat het project voor een verduurzaming op dit terrein zorgt. Bij 'klimaatneutraal provinciehuis' kunt u bijvoorbeeld zien dat het label 'klimaat' leesbaar is. Dat geeft aan dat het plan in zijn huidige vorm een positief effect heeft voor het klimaat.

Daarnaast ziet u dat de plannen op de ladder hiërarchisch zijn ingedeeld. Dit 'ladder-idee' is geïnspireerd op de zogeheten 'ladder van Lansink'. Deze ladder gaf met een vijftal treden aan, hoe de overheid met afval om kan gaan. Oud-parlementariër Ad Lansink wilde hiermee aangeven dat afvalbeleid altijd ambitieuzer kan.

Ook de DO-ladder wil ambitie stimuleren: duurzame ontwikkeling kan altijd beter. Op een drietal treden staan de plannen hiërarchisch ingedeeld. Op de laagste trede staan plannen die een flinke stap in de goede richting zijn. Op de tweede trede staan de plannen die een breder of langduriger effect hebben, op de derde en hoogste trede staan de plannen die in hun huidige vorm de grootste verduurzaming bereiken.

Met het Afwegingskader als leidraad heeft De Argumentenfabriek, op basis van de beschrijving van de plannen in hun huidige vorm de hiërarchische indeling gemaakt. Daarbij gold grofweg: hoe meer aspecten van duurzaamheid, hoe beter. Daarnaast was ook de verwachte impact van de plannen van belang. Zo kan een plan een langduriger effect (tijd) hebben, of een grotere uitstraling (plaats). In dat geval kwamen ze hoger op de ladder.

Tot slot ziet u onder de plannen verbetersuggesties staan. Immers, voor duurzaamheid geldt: het ambitie-niveau kan altijd hoger. Daarom hebben ambtenaren samen tijdens de denksessies over de DO-ladder nagedacht over hoe de tien plannen te verbeteren zijn, en elkaar verbetersuggesties gedaan. Een deel van hun suggesties staat bij elk van de plannen omschreven. Natuurlijk staat het de projectleiders vrij om deze wel of niet mee te nemen. Door dat te doen kan een plan verder verduurzaamd worden, en in een volgende versie hoger op de ladder komen.

Hopelijk kan deze DO-ladder, gecombineerd met gezamenlijke, interdisciplinaire denksessies over de projecten, de provincie ertoe aanzetten het beleid nog verder te verduurzamen.

